

den slavenhandel, der Hollanders, te fnuiken, haar opheffing een tardieve tegemoetkoming aan het verlangen der Spaanse koloniën naar vrijen handel. Een verlangen dat een rol gespeeld heeft in de opstandige beweging tegen het moederland en volgens sommigen door Engeland uitgebuit werd om een afscheiding te bevorderen. Misschien was het Pater BRADA niet bekend, dat de BECK's en de MOYAART's op Curaçao, door hem ettelijke malen genoemd, er van verdacht werden de hand te hebben in den verkoop van goederen, afkomstig van den buit van den zeerover Captain KIDD.

Dat het Papiamento Afrikaanse elementen bevat ligt voor de hand, maar men gaat toch wel te ver wanneer men beweert dat het een smelting zijn zou der talen van Guiné. En de slavenhouders op Curaçao spraken niet alleen Spaans en Nederlands.

Een bozaal was niet iemand die aan den overkant *der* (foei!) Oceaan geboren was, maar een ongekerstende, geen Europese taal verstaande slaaf, dus in den regel een direct uit Afrika aangevoerde. De knecht (lees slaaf) van Pater VAN HEUMEN, die zich niet liet verkopen, zal wel QUASSIE geheten hebben, een veel voorkomende Afrikaanse naam, niet Quasje. Het slavencontract heette in het Spaans asiento evenals de plantage aan het Schottegat, niet assiento. Boten, gemeenzame term voor stoomboten, voeren er nog niet in de achttiende eeuw en roei- of zeilboten voerden geen slaven aan uit Afrika.

M.

Pastoor Romero van Aruba (1836-1849), door Pater BRADA O.P. Willemstad, 1951, 22 blz.

Een afzonderlijke geschiedenis van het eiland Aruba werd tot dusver niet geschreven. Feitelijk levert Pater BRADA, in zijn boekje over den Pastoor di Playa, een bijdrage tot die geschiedenis, voor wat betreft de eerste helft der vorige eeuw.

Aangezien ROMERO een Venezolaan was, sterk geïnteresseerd bij de Venezolaanse politiek, voor en tijdens zijn verblijf op Aruba, krijgen wij, al lezend, ook het een en ander te horen over de moeilijkheden welke de overheid der toenmalige kolonie Curaçao ondervond, ten gevolge van den revolutionnair toestand aan de overzijde. De auteur geeft hier en daar te kennen welke bronnen hij gebruikt heeft bij het schrijven van deze „moeilijke schets” van ROMERO's leven en verklaart bescheidenlijk dat hij misschien niet alles precies begrepen heeft. Het zou daarom wellicht goed geweest zijn, wanneer hij een literatuurlijstje aan zijn werk toegevoegd had.

Dat op Aruba de geestelijke verzorging der Katholieke inwoners aan priesters van vreemde nationaliteit overgelaten werd, was niets nieuws, zoals ook blijkt uit het artikel van Mgr. VERRIET in het *Gedenkboek Nederland-Curaçao 1634-1934*, waarin echter ROMERO niet genoemd werd, die toch aangesteld was door den Apostolischen Prefect en uit de koloniale kas een salaris genoot.

Tekenend voor den tijd is het, dat er op Aruba geen medicus gevestigd was en de Pater de zieken behandelde en geneesmiddelen verstrekke. Nog merkwaardiger is, dat de Spaans sprekende en Nederlands onkundige ROMERO tot lid der schoolcommissie benoemd werd. Als zodanig